

Obsah

Úvod /8

1 Základné pojmy /10

- 1.1 Didaktika — metodika — špeciálna didaktika /10
 - 1.1.1 Súčasné chápanie metodiky /13
 - 1.1.2 Zhrnutie /13
- 1.2 Poznanie — rozvíjanie poznania — rozumová výchova /14
 - 1.2.1 Zhrnutie /15
- 1.3 Teoretické východiská metodiky rozvíjania poznania /15
 - 1.3.1 Gnozeologické východiská metodiky rozvíjania poznania /16
 - 1.3.2 Psychologické východiská metodiky rozvíjania poznania /16
 - 1.3.3 Všeobecné pedagogické východiská metodiky rozvíjania poznania /16
 - 1.3.3.1 Zhrnutie /17
- 1.4 Zmysel a cieľ rozumovej výchovy v predškolskom období /17
 - 1.4.1 Zhrnutie /19
- 1.5 Poznanie a výchova /19
 - 1.5.1 Sociálne prostredie /20
 - 1.5.2 Vecné prostredie /20
 - 1.5.3 Prostriedky masového pôsobenia /22
 - 1.5.4 Proces zámerne riadeného poznávania /22
 - 1.5.5 Predpoklady dieťaťa /23
 - 1.5.6 Zhrnutie /23
- 1.6 Súčasné chápanie rozumovej výchovy v podmienkach materskej školy /24
 - 1.6.1 Otázka akcelerácie a optimalizácie /24
 - 1.6.2 Činnosť ako základ poznania /26
 - 1.6.3 Hlavné typy činností dieťaťa predškolského veku /26
 - 1.6.4 Predmetná činnosť /27
 - 1.6.5 Hra /27
 - 1.6.6 Učenie /27
 - 1.6.7 Zhrnutie /28
 - 1.6.8 Učebné úlohy a pracovné námety k 1. kapitole /28

2 Osobitosti poznávania dieťaťa predškolského veku /30

- 2.1 Rozumový vývin dieťaťa predškolského veku /30
 - 2.1.1 Osobitosti rozumového vývinu dieťaťa predškolského veku /31
 - 2.1.2 Štádiá rozumového vývinu dieťaťa predškolského veku /33
 - 2.1.3 Zhrnutie /34
- 2.2 Hra ako poznávací činnosť /35
 - 2.2.1 Podstata a význam hrovej činnosti dieťaťa predškolského veku /35
 - 2.2.2 Druhy hrovej činnosti z poznávacieho hľadiska /37
 - 2.2.3 Zhrnutie /40
- 2.3 Učenie v predškolskom veku /40
 - 2.3.1 Podstata a význam učenia dieťaťa predškolského veku /40
 - 2.3.2 Druhy učenia a učebná situácia v materskej škole /41
 - 2.3.3 Zásady pri navodzovaní riadeného učenia /44

2.3.4	Zhrnutie	/45
2.4	Učebné úlohy a pracovné námety k 2. kapitole	/46
3	Podmienky na učenie dieťaťa predškolského veku	/47
3.1	Organizácia podmienok na učenie dieťaťa predškolského veku v materskej škole	/47
3.1.1	Riadenie praktickej poznávacej činnosti	/48
3.1.2	Utváranie systému poznatkov	/49
3.2	Vymedzenie a konkretizácia cieľov a obsahu poznávacích činností	/51
3.2.1	Spoločenské požiadavky na obsah vzdelávania v materskej škole	/52
3.2.2	Výchovné zložky a ich poznávací význam	/53
3.3	Štruktúracia systému činnosti v materskej škole z hľadiska rozvíjania poznania	/56
3.3.1	Úrovne tvorivého poznávania	/57
3.3.2	Postup rozvíjania tvorivých poznávacích činností	/58
3.4	Učebné úlohy a pracovné námety k 3. kapitole	/60
4	Proces rozvíjania poznania dieťaťa predškolského veku	/61
4.1	Metódy a prostriedky rozvíjania poznávacích činností v materskej škole	/61
4.1.1	Chápanie metód rozvíjania poznávacej činnosti	/61
4.1.2	Požiadavky na metódy rozvíjania poznávacej činnosti	/62
4.1.3	Prehľad delenia metód rozvíjania poznávacej činnosti	/63
4.1.4	Zhrnutie	/70
4.2	Vyučovacia situácia a jej zložky	/71
4.2.1	Všeobecné zákonitosti vyučovacieho procesu	/72
4.2.2	Vývoj a postupnosť jednotlivých etáp vyučovacej situácie	/72
4.2.3	Podmienky na učenie	/75
4.3	Učebné úlohy a pracovné námety k 4. kapitole	/76
5	Úloha učiteľky v procese rozvíjania poznania dieťaťa predškolského veku	/78
5.1	Činnosť učiteľky v procese rozvíjania poznania	/78
5.1.1	Kritériá na posúdenie činnosti učiteľky	/79
5.1.2	Posúdenie úspešnosti činnosti učiteľky	/80
5.1.3	Práca s nadanými deťmi	/81
5.2	Motivácia hry a učenia	/81
5.3	Využitie didaktických prostriedkov	/83
5.3.1	Hračky	/83
5.3.2	Didaktické pomôcky	/94
5.3.3	Umelecké prostriedky	/96
5.3.4	Oznamovacie prostriedky	/99
5.4	Učebné úlohy a pracovné námety k 5. kapitole	/102
6	Deti — príroda — spoločnosť	/103
6.1	Obsah a metódy oboznamovania s prírodou a spoločnosťou v materskej škole	/103
6.2	Ukážky a príklady	/107
6.2.1	Priebežné pozorovanie stromu, prírodnej lokality a pod.	/108
6.2.2	Pozorovanie pri činnosti s prírodninami	/109
6.2.3	Pozorovanie počasia	/110
6.2.4	Pozorovanie vtáctva a starostlivosť o vtáctvo, v priaznivých podmienkach pozorovanie lesnej zveri	/111
6.2.5	Pokusy v kútiku prírody	/112
6.2.6	Pracovná činnosť vonku — zber prírodnín — herbár	/113
6.2.7	Pozorovanie a praktická činnosť pri poznávaní neživej prírody	/115
6.3	Zhrnutie	/137
6.4	Učebné úlohy k 6. kapitole	/138

7 Diagnostika rozumového vývinu dieťaťa predškolského veku	/139
7.1 Podstata a cieľ pedagogickej diagnostiky v predškolskom veku	/141
7.2 Metódy a ukážky konkrétnych diagnostických postupov	/142
7.2.1 Posudzovanie niektorých rozumových schopností	/148
7.2.2 Hra so stavebnicou ako diagnostický prostriedok	/165
7.2.3 Zobrazujúce hry a činnosti	/169
7.3 Individualizácia vzdelávacieho pôsobenia	/170
7.4 Zoznam materiálov, ktoré môžu byť pomôckou pri práci s deťmi v pedagogickej diagnostike	/173
7.5 Učebné úlohy a pracovné námety k 7. kapitole	/174
Zoznam použitej literatúry	/177